

udløbet, og fratrædelsesstedet ikke kan udledes af parternes aftale. Paragraffen modsvarer for så vidt bestemmelserne i sømandslovens §§ 12-14, der imidlertid også i et vist omfang omhandler spørgsmålet om opsigelsesfristen. Da denne sammenkædning af fratrædelsessted og det rent tidsmæssige, opsigelsesfristen, har givet anledning til fortolkningsmæssig tvivl, foreslås det, at bestemmelserne angående opsigelsesfristen fastsættes i en særskilt paragraf, jfr. udkastets § 5.

Efter bestemmelsen i *stk. 1* kan fratrædelse ved opsigelse altid ske i dansk anløbshavn uanset formålet eller baggrunden for anløbet, og er sømanden hjemmehørende og forhyret her i riget, kan fratrædelse kun ske i dansk havn, alt forudsat at andet ikke følger af aftalen eller af bestemmelsen i § 7. Bestemmelsen svarer til sømandslovens § 13, *stk. 1* med den ændring, at nationalitetskriteriet er erstattet af et bopælskriterium, og at bestemmelsen finder anvendelse, selvom der foreligger en aftale om opsigelsesfristen, jfr. herom nærmere i bemærkningerne til *stk. 3*.

Ifølge bestemmelsen i *stk. 2* kan fratrædelse også ske i fremmed havn, hvis sømanden enten ikke er hjemmehørende her i riget eller ikke er forhyret her. I den tilsvarende bestemmelse i sømandslovens § 13, *stk. 2* er de fremmede fratrædelseshavne begrænset til lastnings-, losnings- eller oplægningshavne. Bl. a. i norsk retspraksis er doknings- eller reparationshavne i visse tilfælde blevet sidestillet med de i sømandsloven opregnede havne, og det er af kommissionen fundet praktisk at udvide arten af fremmede fratrædelseshavne. I princippet svarende til forslag i de øvrige nordiske udkast foreslår kommissionen herefter, at bestemmelsen ændres derhen, at tjenesteforholdet kun fortsætter, hvor den fremmede havn anløbes for bunkring eller landsætning af syge eller skadede, eller ved andre kortvarige anløb af hensyn til de ombordværende, skibets eller lastens sikkerhed.

I det norske udkast ligestilles norske og fremmede havne, idet opsigelse uden hensyn til sømandens hjemsted eller forhyringsstedet kan ske til fratrædelse i enhver anløbshavn bortset fra de ovenfor nævnte „nødhavne“. Herved bringes den norske lov efter det for kommissionen oplyste i overensstemmelse med gældende praksis inden for norsk skibsfart. På den anden side skal sømanden, hvis han opsiges, have ret til fri rejse med underhold til det land, hvor han er bosat, eller under visse omstændigheder til det sted, hvor han opholdt sig ved forhyringen. I det svenske udkast foreslås fratrædelsesstedet fastsat uafhængigt af sømandens hjemsted og forhyringsstedet.

I kommissionen har såvel rederrepræsentanterne som de søfarendes repræsentanter erklæret, at vægtige praktiske hensyn taler for at bevare de nugældende regler, der er fast indarbejdede i dansk skibsfart, og som i princippet har virket tilfredsstillende. Der er herefter i kommissionen enighed om, at lovens bestemmelser om fratrædelsesstedet bør oprettholdes med de ovenfor anførte ændringer.

Stk. 3 omhandler i lighed med sømandslovens § 12, *stk. 1* den situation, at en for bestemt tid forhyret sømands kontraktstid udløber, mens skibet er i søen (sømandslovens § 12: „under en rejse“). Efter den gældende bestemmelse fortsætter tjenesteforholdet i så fald, til skibet anløber dansk havn eller en fremmed lastnings-, losnings- eller oplægningshavn. Den i bemærkningerne til *stk. 2* nævnte udvidelse af arten af fremmede fratrædelseshavne foreslås også gennemført i de her omhandlede forhyringstilfælde.

Bestemmelsen i sømandslovens § 12, *stk. 2*, hvorefter reglerne i paragraffens 1. stykke også gælder, hvis sømanden er forhyret med aftalt opsigelsesfrist, og opsigelse sker på et sådant tidspunkt, at fristen udløber under en rejse, foreslås ophævet. Fortolkningen af bestemmelsen, herunder afgrænsningen overfor de i lovens § 13 fastsatte regler om fratrædelsesstedet, har givet anledning til tvivl, og bestemmelsen har i visse tilfælde ført til mindre rimelige resultater. Opsigelse til fratrædelse i fremmed havn er således anset for lovligt at kunne ske over for en dansk, her i landet forhyret sømand, blot fordi der var aftalt en opsigelsesfrist, men intet om fratrædelsesstedet. Efter udkastets § 6, *stk. 1* vil opsigelse i et sådant tilfælde kun kunne ske til fratrædelse i dansk havn.

I stk. 4 er fastsat, at bestemmelserne i *stk. 1* og *2* finder tilsvarende anvendelse, når en sømand, der er forhyret for bestemt tid eller for en bestemt rejse, forbliver i tjenesten, efter at tiden er udløbet eller rejsen er endt, uden at ny aftale om fratrædelsesstedet er indgået. De gældende regler herom findes i sømandslovens § 14. Forslaget indebærer, at den specielle regel i sømandslovens § 14, *stk. 2* foreslås ophævet. Vedrørende opsigelsesfristen i de her omhandlede tilfælde henvises til bemærkningerne til § 5.

Til § 7.

Sømandens adgang til at hæve tjenesteaftalen efter en vis tids tjeneste.

For bl. a. at beskytte sømanden mod at blive bundet af langvarige forhyringskontrakter er i § 7, *stk. 1* — i princippet svarende til sømandslovens § 15 — bevaret den ufravigelige bestemmelse, at en